

ТЕМА Повторення й узагальнення вивченого про мовлення. Види мовленнєвої діяльності. Стилi, типи мовлення.

Увага! Письмові завдання виконувати в робочому зошиті, фотографувати й надсилати за електронною адресою: trofalexa@gmail.com

Пригадай			
Назва стилю	Сфера застосування	Мета спілкування	Основні види висловлювань
Розмовний	Побут, сімейні, дружні стосунки	Обмін інформацією, думками, встановлення стосунків	Діалоги, записки, особисті листи
Науковий	Наука, техніка, освіта	Виклад наукової інформації, пояснення явищ	Виступи, доповіді, лекції, монографії, підручники
Офіційно-діловий	Офіційні стосунки	Регулювання стосунків між людьми, підприємствами, установами	Договори, угоди, постанови, закони, ділові папери
Публіцистичний	Суспільне життя	Формування ставлення людей до суспільно важливих справ	Виступи, доповіді, лекції, статті, брошури
Художній	Мистецтво слова (фольклор, художня література)	Естетичний вплив через образне відтворення дійсності	Оповідання, повісті, романи, п'єси, вірші, казки, легенди тощо
Церковний	Церква, релігія	Регулювання стосунків між людьми та церквою	Молитви, проповіді тощо

ТИПИ МОВЛЕННЯ

Назви типів мовлення	На яке питання дається відповідь у висловлюванні	Про що говориться у висловлюванні	Основні частини висловлювання
Розповідь	що робить особа або предмет?	Про дії, події	Початок дії (події), її розвиток і завершення
Опис	яким є предмет або особа?	Про ознаки предмета, особи	Загальне враження, окремі ознаки, деталі
Роздум	чому предмет або особа така?	Про причини ознак та дій	Теза (думка, яка доводиться), аргументи (докази), висновок

1. Робота з підручником. Переглянь матеріали підручника на стор. 13-29.
2. Ознайомлення з теорією за даною темою (перегляньте [відео за посиланням](#)).
3. **Усно** виконайте вправу 16 (ст.16-17)
4. Поміркуйте!.

Прочитайте тексти. Чим вони відрізняються? Який текст **розповідає, який - **описує**, а який - **роздумує**?**

Іде дощ	Дощ	Чому потрібен дощ?
Давно вже не дощило... Та раптом налетіли хмари. Важкі краплі застукотіли по дахах. Усі зраділи дощу. Ожили сади, луги, поля. Усе зазеленіло.	Ллє дощ. Із густих хмар все падають і падають масивні краплі. Вони барабанять по дахах, шумлять у листі... З вікон стікають численні струмочки, а на асфальті дрижать калюжі.	Дощ надзвичайно потрібен землі. Коли довго немає дощу, земля висихає, трава і дерева вкриваються пилюкою, і всі рослини чекають вологи. Якщо дощу нема дуже довго, то засуха може знищити посіви. Але коли дощі приходять вчасно, то зріє багатий урожай, на радість людям.

5. Запишіть текст, розставте розділові знаки.

Таблиця «Тире між підметом і присудком».

Тире між підметом і присудком ставлять, якщо	
підмет і присудок (або один із них) виражені неозначеною формою дієслова	<u>Зневажить</u> мову — <u>зрадити</u> себе (М. Адаменко). <u>Велика мужність</u> — <u>мати крила</u> (В. Гафінов).
присудок виражено іменником у формі називного відмінка або неозначеною формою дієслова, а перед ним стоять слова <i>це, оце, то, ось, значить</i>	<u>День</u> — <u>це крок життя</u> (Сенека). <u>Досвід</u> — <u>то дорога дуже довга</u> (Нар. творч.). <u>Мислити</u> — <u>значить племініти!</u> (Б. Тен)
Тире не ставлять, якщо	
підмет виражений особовим займенником	<u>Я не геній</u> . <u>Я звичайний чоловік</u> (І. Франко).
Увага! Тире ставимо, якщо на такий підмет падає логічний наголос: <u>Ми — народ в своїй величезності</u> (О. Довгий). <u>Я — вічний, сміливий і молодий!</u> (М. Семенко).	
перед присудком, вираженим іменником у формі називного відмінка, стоїть частка не (але тире ставлять, якщо і підмет, і присудок виражені неозначеною формою дієслова)	Порівняйте: <u>Дурний</u> <u>язик</u> <u>голові</u> не <u>приятель</u> . — <u>Книжок</u> не <u>читати</u> — <u>себе</u> не <u>поважати</u> . (Нар. творч.).
Увага! Якщо підмет виражений словом <i>це</i> або <i>то</i> , тире ставимо або не ставимо залежно від інтонації: <u>Це — матері мова</u> (В. Сосюра). <u>Це витвір</u> <u>нашої уяви</u> (В. Шекспір).	

Запишіть речення, враховуючи пояснення щодо вживання тире між підметом і присудком

1. Осот і лобода — для льону біда (підмет і присудок — іменники в називному відмінку). 2. Учений без діла — хмара без дощу (підмет і присудок — іменники в називному відмінку). 3. У поганого майстра і пилка крива (тире не ставиться, бо присудок виражений прикметником). 4. Паляниця — хлібові сестриця (підмет і присудок — іменники в називному відмінку). 5. Темної ночі і маленький вогник як сонце (тире не ставиться, бо присудок має порівняльне значення). 6. З поганого куща і ягода кисла (тире не ставиться, бо присудок виражений прикметником). 7. Ніч ночувати — не вік горювати (підмет і присудок — інфінітиви). 8. Голодному світ не милий (тире не ставиться, бо присудок виражений прикметником). 9. Море перепливати — не поле перейти (підмет і присудок — інфінітиви). 10. Любити людей — це щастя (перед часткою це ставиться тире).

Учбове завдання

Письмово виконайте вправу 9 (ст. 10), надписуючи над кожним членом речення, чим він виражений, не надсилати.